

SAFETY NOTICE 03/2013

27/08/2013

На вниманието на:

- **Притежателите на CAO по Наредби 37 и 24, всички пилоти**
- **Ръководители на полети (РП)**

1. Въведение

Осветяването с лазер се превръща в често срещано явление, като причините за това и източниците са най различни. На този етап нямаме информация в България те да са следствие на терористична атака. Независимо от източника на осветяването, опасността за зрението на пилотите и РП, както и безопасността на полета е реална и непосредствена. За да бъдем точни, термина, който се използва широко и отразява сериозността на явлениято е „лазерна атака“.

Целта на този бюлетин е да заострим вниманието на операторите, пилотите и РП с този бързо разпространяващ се феномен; да информираме атакуваните за правилните действия по време на лазерна атака, както и да дадем препоръки към засегнатите.

2. Последници от атаката с лазерни лъчи

Как нашето зрение се повлиява от лазерният лъч зависи от мощността, дължината на вълната и от това колко продължително сме изложени на осветяване. Видимите лазерни лъчи са с дължина на вълната 380-750 нанометъра. От лазерните лъчи човешкото око е най чувствително към зеления лазер – зеления цвят се възприема като 30 пъти по-ярък от червения и атаките с него са най-опасни за пилоти и РП.

Непосредствения ефект от лазерната атака са паника и загуба на концентрация.

Характеристиките на лазерната атака са:

- Винаги е внезапна.
- Яркостта винаги е голяма.
- Винаги е смущаваща.
- Яркостта на лъча може да доведе до невъзможност да се следят някои (възможно е и всички) прибори.
- Адаптацията към тъмнина се повлиява.
- Дори лазерният лъч да не попадне директно в очите, инстинктивно стремежа е да погледнем към източника.
- Известно време след атаката може да съществува послесветене и дори временна загуба на зрение

3. Как да се намали опасността

Носенето на очила, специално предназначени за предпазване от енергията на лазера не е практично, тъй като намалява видимостта на приборите. Най добрата стратегия е да очакваме това да се случи, особено ако летим в близост или над населени места по време на заход за кацане или излитане. Светлинния фон намалява ефекта на лазерния лъч – в тъмна кабина той е много по-ярък; увеличете светлината в кабината.

Ако сте обект на атака в пилотската кабина, препоръчват се следните действия:

- Не поглеждайте към лъча и предпазете очите си.
- Предайте управлението на другия пилот (ако има такъв и той е по-малко засегнат от атаката) и/или използвайте автопилота (ако има такъв и е бил изключен)
- Минаване на втори кръг би могло да бъде най правилното решение в зависимост от етапа на полета и мощността на лъча.
- Информирайте РВД.
- Незабавно увеличете светлината в кабината.
- Не разтърквайте очите си, това може да доведе до увреждане на окото/ очите.

Горното е валидно и за РП.

След атаката дайте възможно най-пълна информация на РВД за това какъв е лъча (червен, зелен, син или виолетов), откъде идва и каква е продължителността на атаката; попълнете ASR.

РП предава информацията за атаката на телефон 112 и информира по установения ред Дирекция“Безопасност“ към ДП РВД.

Авиационните оператори следва да запознаят пилотския състав с опасностите от, ефекта на и действията при атака с лазерни лъчи. SOP на операторите следва да отразят тези детайли.

4. Администриране на съобщението

Запитвания отправяйте на адрес: caa@caa.bg Subject: Safety notice 03/2013, На вниманието на: Директор „Авиационна Безопасност“

Валидност: докато е публикувано на сайта на ГД ГВА